

Vlastní tvorba v regionální televizi

Svatava Měrková

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Kabinet teoretických studií

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Svatava Měrková**

Osobní číslo: **K11225**

Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**

Studijní obor: **Multimedia a design – Audiovize**

Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **1. Teoretická část:**

Vlastní tvorba v regionální televizi

2. Praktická část:

Bez šance – dokumentární snímek o poválečném masakru na Švédských šancích na motivy pravdivých událostí, délka min. 10 min., režie

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část:

Rozsah práce: minimálně 15 normostran textu bez započítání obsahu, rejstříku a obrazových příloh.

Formální podoba: 1 ks v pevné vazbě s popisem na hřbetu i horní desce spolu s CD-R. Dále 2 ks práce, které mohou být v kroužkové vazbě. Práci je třeba rovněž odeslat do knihovny UTB Zlín v elektronické podobě ve formátu pdf.

Pokyny k vypracování: prostudujte a analyzujte dostupné materiály z profesního hlediska a formulujte závěry a získané vědomosti.

2. Praktická část:

Výstupní dílo:

- 3 ks DVD ve formátu DVD-video (PAL) s graficky upraveným bookletem
- 1ks datového DVD obsahující: grafický návrh bookletu (PDF/AI, CMYK, 300dpi, texty v křivkách), návrh filmového plakátu formát 70 x 100cm (PDF/AI, CMYK, 300dpi, texty v křivkách)
- 1ks datového DVD obsahující: film ve formátu SD/HD v odpovídajícím datovém toku a kontejneru MPEG2 ve dvou verzích: 1) česká verze (české znění či titulky vypálené do obrazu), 2) anglická verze (anglické znění či titulky vypálené do obrazu)
- 3 ks technického scénáře v kroužkové vazbě a jeden výtisk dialogové listiny.

Všechny odevzdané materiály musí splňovat vnitřní technické normy AAV a musí být řádně popsány (jméno, název, logo fakulty, formát, rozlišení). Součástí celé práce budou rovněž vyplněné a předané formuláře pro OSA, NFA, Prohlášení autora bakalářské práce a podklady pro katalog FMK UTB ve Zlíně.

Na samotném nosiči CD-R odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce: viz. Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz. Zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

BORDWELL, DAVID & THOMPSONOVZ, KRISTIN: Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu, Praha 2011, ISBN 978-80-7331-217-6

NICHOLS, DAVID: Úvod do dokumentárního filmu, Praha 2010, ISBN 978-80-7331-181-0

VALUŠIAK, JOSEF: Základy střihové skladby, Praha 2012, ISBN 978-80-7331-230-5

LABÍK, LUDOVÍT: Střihová skladba v spravodajských a publicistických televizních žánrech, Edícia VŠMU

BARAN, LUDVÍK: Řeč filmové kamery, Státní pedagogické nakladatelství Praha 1972

Vedoucí teoretické části: **doc. Mgr. Ludovít Labík, ArtD.**
Ústav animace a audiovize
Vedoucí praktické části: **Mgr. Tomáš Binter**
Ústav animace a audiovize
Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2014**

Ve Zlíně dne 2. prosince 2013

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

Mgr. Silvie Stanická, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 6. 12. 2013

ŠARITA VEJKOVA
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydávajíc disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, u které-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolnosti až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá vlastní tvorbou v regionální televizi. Jejím rozsahem, vybranými televizními žánry, tvůrčím týmem, jeho možnostmi i úskalími regionální tvorby. V bakalářské práci jsou nabídnuty možnosti, jak pozměnit veřejné mínění o regionální televizi, a zároveň, jak zvýšit úroveň regionální televizní tvorby v očích širokého publika nad rámec regionu, protože je v porovnání s celostátními médii podceňována. Praktická část je věnována dokumentární tvorbě, kdy jejím výstupem je dokument „Bez šance“.

Klíčová slova: regionální televize, redaktor, reportér, kameraman, střihač, zvukař, moderátor, studio, dokument, publicistika, zpravodajství, přímý přenos.

ABSTRACT

This dissertation is a study of the regional television in-house production in terms of its scope, selected genres and creative teams. Capacities, pitfalls as well as the qualities of the regional televisions' creative teams are mentioned here because they are, in my opinion, greatly undervalued in comparison to those of nationwide media. In addition, this dissertation suggests ways in which the general mediocre public reputation can be improved and quality of the production of regional televisions may be enhanced beyond the scope of the region in the eyes of the general public. A substantial part of the study is dedicated to documentary production as the output of the practical part of the dissertation is a documentary "Without chance".

Keywords: regional television, editor, reporter, cameraman, cutter, sound engineer, presenter, studio, documentary, news, live broadcast.

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce – panu doc. Ľudovítu Labíkovi, ArtD. za až neuvěřitelně ochotný a profesionální přístup při vedení mé bakalářské práce. Velké díky patří také druhému vedoucímu práce Mgr. Tomáši Binterovi, kamarádce Silvii Jackson a Jiřímu Dvorskému, kteří mají lví podíl na vzniku dokumentu Bez šance, který představuje praktickou část mé bakalářské práce. Zapomenout nemohu ani na pracovníka Muzea Komenského v Přerově Petra Sehnálka a ředitele Státního okresního archivu Přerov-Henčlov Jiřího Lapáčka, kteří se mnou ochotně bádali ve video archívech a pomáhali mi dohledat dobová videa pro dokumentární snímek Bez šance.

Za pomoc nejen s bakalářskou prací pak děkuji kamarádkám Martině Vičarové, Lucii Krystkové, Elišce Tower, Markétě Hlavsové, Michaele Kytlicové a Janě Štrausové.

Největší poděkování za podporu, psychickou oporu a trpělivost v neklidných dobách při mém studiu patří mým rodičům.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Přerově 29.4.2014

Svatava Měrková

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 REGIONÁLNÍ TELEVIZE	11
1.1 HISTORIE VZNIKU REGIONÁLNÍCH TELEVIZÍ	11
1.2 REGIONÁLNÍ TELEVIZE NA POČÁTKU MILÉNA	12
2 TELEVIZNÍ ŽÁNRY.....	13
2.1 ZPRAVODAJSKÉ ŽÁNRY S DOMINANTNÍ INFORMATIVNĚ-POZNÁVACÍ FUNKCÍ.....	14
2.1.1 Skupina publicistických žánrů s dominantní analyticko-vysvětlující funkcí.....	15
2.1.2 Skupina dokumentárních žánrů.....	16
2.1.3 Skupina naučných žánrů.....	18
2.1.4 Skupina zábavných žánrů.....	18
2.2 TVŮRČÍ TÝM REGIONÁLNÍ TELEVIZE	19
2.3 CESTA Z TELEVIZNÍHO STUDIA K DIVÁKOVI	20
II PRAKTICKÁ ČÁST	21
3 POČÁTKY A VÝVOJ PŘEROVSKÉ REGIONÁLNÍ TELEVIZE	22
3.1 PŘEROVSKÁ TELEVIZE AKTUÁLNĚ	23
3.2 DOKUMENTÁRNÍ TVORBA	27
3.2.1 Výroba dokumentů v Televizi Přerov	28
3.3 DOKUMENTÁRNÍ SNÍMEK BEZ ŠANCE	28
III PROJEKTOVÁ ČÁST.....	30
4 ZFILMOVÁNÍ POVÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ NA ŠVÉDSKÝCH ŠANCÍCH.....	31
ZÁVĚR	33
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	35
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	36
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	37
SEZNAM OBRÁZKŮ	38
SEZNAM GRAFŮ	39
SEZNAM PŘÍLOH.....	40

ÚVOD

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolila téma, které jsem si sama navrhla - Vlastní tvorba v regionální televizi. Tento námět je mi blízký a myslím, že k němu mám co říci. Při jeho zpracování vycházím zejména z praxe, která odráží mou letitou zkušenost v médiích, zejména pak v regionální televizi.

V Televizi Přerov s.r.o. (dříve Kabelová televize Přerov, a.s.) pracuji již 13. rokem. Za tu dobu jsem si vyzkoušela mnohé úkoly, televizní žánry i profese. Začínala jsem v ní coby redaktorka, moderátorka a editorka regionálního magazínu. Mou hlavní náplní práce v prvních letech bylo, a doposud stále je, shánět a zpracovávat divácky zajímavá a aktuální témata z téměř 50tisícového okresu Přerov. Přibližně dvouminutové reportáže jsou pak součástí 15minutového bloku Přerovských aktualit. Ty si diváci mohou pustit v premiéře každé pondělí, středu a pátek.

Postupem času mne však – zpočátku zajímavá novinářská práce, která byla i mým koníčkem, přišla stereotypní a postrádala jsem další profesní seberealizaci a růst. A tak jsem se začala věnovat publicistice a tvorbě krátkých dokumentárních filmů na pozicích redaktor, režisér, scénárista, produkční a střihač. Už od prvních okamžiků, kdy jsem se pokoušela doplnit žánrovou nabídku Televize Přerov a zvýšit tak její diváckou atraktivitu, jsem však narážela na řadu úskalí, která můj prvotní elán a entuziasmus doprovázela. Zejména se jednalo o omezené možnosti při zpracovávání vybraných témat s ohledem na finanční stránku spojenou s dojezdovými vzdálenostmi za respondenty a nedostávalo se mi ani potřebného technického či personálního zázemí studia. Bojovala jsem také s nedostatkem času na mou volnou tvorbu kvůli natáčení zpravodajství.

Svou bakalářskou práci bych ráda popsala možnostmi a vybrané žánry regionální televizní tvorby, její rozsah, úskalí, ale především kvality, protože mám pocit, že je ve srovnání s celostátními médii hluboce podceňována. I když některé příspěvky vznikají v opravdu až bojových podmínkách. Na rozdíl od velkých televizních studií, jako je například Česká televize, se v těch regionálních na tvorbě pořadů podílí jen hrstka lidí, kteří zastávají – ne většinou, ale vždy, řadu profesí. Ostatně to mi bylo vyčítáno, i když jsem se hlásila do prvního ročníku studia Audiovize na Univerzitě Tomáše Bati. Bylo mi oponováno, že když každý dělá vše, není to dobře. Netvrdím, že to je v pořádku, ale ono to opravdu v regionálních televizích ani jinak nejde. V Televizi Přerov je kameraman zároveň střiha-

čem, zvukařem, osvětlovačem, technikem, řidičem... Redaktor zase nejen zodpovídá za tvorbu reportáží, ale také nahrazuje produkci, dramaturga, střihače, scénářistickou i režijní složku, moderuje a edituje zprávy. Tato multifunkčnost pracovníků regionálních televizí se děje v důsledku omezeného financování, protože většina studií je dotována z rozpočtů měst, popřípadě krajů či soukromých subjektů, a tak si nemůže dovolit zaplatit kvalifikované zaměstnance na jednotlivé profese. Důležitou roli ve vlastní existenci regionálních televizí hraje také reklama, která bývá nemalým přínosem do firemního rozpočtu. Avšak její cena bývá mnohdy podfinancována - často už samotným reklamním oddělením, protože reklama vyprodukovaná regionálním studiem, které ve většině případů nedisponuje vystudovanými grafiky ani kameramany, nemůže soupeřit s profesionálními studii zaměřenými výhradně na tuto oblast audiovizuální tvorby. Navíc vysílání reklamy na regionální úrovni není pro řadu klientů takovým tahákem, jako její předvedení mnoha tisícovému publiku v celostátní televizi. Ale to je podle mne snad jediné odvětví tvorby, v němž mají regionální televize stále ještě jisté rezervy. Ostatní produkty jsou, podle mého soudu, použitelné a hodné celostátních médií, a právě i tuto mou teorii se pokusím v průběhu své práce dokázat.

I. TEORETICKÁ ČÁST

V úvodní – teoretické části své bakalářské práce na téma Vlastní tvorba v regionální televizi, jsem se obecně zaměřila na fenomén malých regionálních televizí. Popsala jsem jejich vznik, rozvoj a poslání těchto audiovizuálních lokálních médií, dále záběr činnosti, jejich divácké složení a vymezila jsem pojmy spojené s daným tématem. Ve své práci se záměrně nevěnuji regionálním studiím spadajícím pod celoplošné mateřské televize typu Česká televize, Nova, Prima... Předmětem mého zájmu se staly malé regionální televize a městské audiovizuální informační kanály vysílající pro vymezenou skupinu obyvatelstva, jejichž dominantním produktem je především regionální zpravodajství.

1 REGIONÁLNÍ TELEVIZE

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání za regionální televizní vysílání považuje takové, které může ve vymezeném územním rozsahu přijímat více než 1 % a méně než 70 % obyvatel České republiky (počítáno podle údajů vyplývajících z posledního sčítání lidu). Provozovatelem televizního vysílání je právnická nebo fyzická osoba, která sestavuje program, včetně služeb přímo souvisejících s programem, určuje způsob organizace televizního vysílání a má za toto vysílání redakční odpovědnost.¹ Toto ustanovení ošetřuje Zákon č. 231/2001 Sb. § 2 ze dne 17. května 2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání. V dřívějším znění Zákona č. 468/1991 Sb. ze dne 30. října 1991 o rozhlasovém a televizním vysílání se pojmy **regionální vysílání** či **regionální program** ještě nevyskytovaly. Pro teritoriálně vymezené nebo limitované televizní vysílání zákon používal označení **lokální program**, který definoval jako program vytvářený v místně omezené oblasti a pro tuto oblast určený.²

1.1 Historie vzniku regionálních televizí

S ohledem na okolnosti tehdejšího režimu je pochopitelné, že regionální televize začaly vznikat po revoluci v roce 1989, kdy se po pádu komunismu otevřely nové obzory jak v oblasti svobodného podnikání, tak i svobody slova. Svůj podíl měli také provozovatelé kabelových televizí. První kabelové sítě se začaly budovat na přelomu 90. let minulého století na městských sídlištích, jež skýtala ideální podmínky. K tomu posloužily společné televizní antény a kabelové rozvody. První městskou kabelovou televizi u nás založila roku 1991 akciová společnost Kabel Plus v Opavě. Tehdy měla 3400 přípojek.

¹ RADA PRO ROZHLASOVÉ A TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ. 231/2001 Sb. ZÁKON ze dne 17. května 2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů: § 2 Základní pojmy [online]. 17. května 2001. [cit. 2014-03-01]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/cz/static/cim-se-ridime/stavajici-pravni-predpisy/pdf/231-2001.pdf>

² LOKŠÍK, Martin. *Regionální média v evropském kontextu*. Brno: Masarykova univerzita Brno, s. 72. ISBN 55-989B-2007 02/58 1/FSS.

1.2 Regionální televize na počátku milénia

Tato éra regionálního televizního vysílání má přímou souvislost se zaváděním systému duálního televizního vysílání v České republice. V tomto období došlo také k rozmachu soukromého sektoru v oblasti výroby, distribuce a příjmu televizního signálu. Počátky regionálních televizí v naší zemi se zabýval PhDr. Martin Lokšík - garant výuky televizní specializace na katedře žurnalistiky IKSŽ FSV UK. Podle něj byly určující následující faktory:

1) Vytvoření právního rámce pro duální systém televizního vysílání (Zákon č.468/1991 Sb. o rozhlasovém a televizním vysílání) a z něj vyplývající terminologická nedůslednost při vymezení obsahu lokálního a regionálního vysílání,

2) živelnost, překotnost a nedodržování legislativních povinností v počátečním období formování soukromého podnikání v audiovizuální výrobě a televizním vysílání na lokální a regionální úrovni,

3) komerční zájem, nikoliv však povinnost, soukromých televizních stanic o produkci a vysílání vlastního regionálního zpravodajství.³

První skupinu místních vysílatelů představovaly obecní televize. Jejich začátky podporovalo Ministerstvo hospodářství a ve většině případů je financovaly tehdejší samosprávy ze svých rozpočtů. Obyvatelům měly z počátku suplovat mizející obecní rozhlas. Jejich vysílání se snažilo informovat diváky po vzoru veřejnoprávních médií, avšak často sloužilo k prezentaci politických stran či podnikatelů.

Přestože RRTV v roce 1993 vyhodnotila vysílání těchto stanic jako neoprávněné, po silné intervenci ze strany obcí nakonec upravila licenční podmínky pro tento typ vysílání tak, aby byly v souladu s vysílacím zákonem – tedy že obce mohly provozovat televizi na smluvním základě se soukromými subjekty.⁴ Už v polovině roku 1998 RRTV evidovala 77 takovýchto regionálních subjektů.

³ LOKŠÍK, Martin. *Regionální média v evropském kontextu*. Brno: Masarykova univerzita Brno, s. 72. ISBN 55-989B-2007 02/58 1/FSS.

⁴ LOKŠÍK, Martin. *Regionální média v evropském kontextu*. Brno: Masarykova univerzita Brno, s. 73. ISBN 55-989B-2007 02/58 1/FSS.

2 TELEVIZNÍ ŽÁNRY

Sousloví televizní žánr lze definovat jako smysluplné propojení audio a vizuální složky podle předem daných pravidel specifických pro určitý druh televizního vyjádření. Divák by měl z audiovizuálního sdělení pochopit, co mu chceme sdělit a kam tím míříme. Přidělení nálepky určitého žánru mu pomáhá identifikovat, klasifikovat a interpretovat televizní pořady odrážející dění kolem nás. Žánry vždy vykazují společné námětové, kompoziční a formální znaky. Jejich skupina je poměrně obsáhlá. Existují žánry, které oslovují například dětské divácké publikum, maminky na mateřské dovolené, věřící, studenty, umělce, badatele, učitele, cestovatele, seniory – jednoduše řečeno všechny věkové, vzdělanostní, zájmové i profesní skupiny obyvatelstva. Každý si v nabídce těchto televizních produktů vybere takový, který se mu nejvíce zamlouvá a naplňuje ho.

Mnohé z televizních žánrů se vzájemně prolínají, doplňují a míchají, a jejich jednoznačné žánrové zařazení s ohledem na diváka není vždy možné. Lze je však členit z několika hledisek. Podle Ľudovíta Labíka je jedním z možných řešení následující dělení:

- 1) Skupina zpravodajských žánrů s dominantní informativně-poznávací funkcí
- 2) Skupina publicistických žánrů s dominantní analyticko-vysvětlující funkcí
- 3) Skupina dokumentárních žánrů
- 4) Skupina naučných (didaktických) žánrů
- 5) Skupina zábavných žánrů (entertainment)⁵

Následující kapitoly jsem zaměřila na výtah ze široké škály zpravodajských žánrů, které jsou, z mé vlastní zkušenosti, využívány nejen celoplošnými televizními médii, ale mají dominantní zastoupení i v tvorbě regionálních televizních stanic.

⁵ LABÍK, Ľudovít. *Strihová skladba v spravodajských a publicistických televíznych žánroch*. Vysoká škola múzických umení v Bratislave. edícia VŠMU, s.15. ISBN 978-80-89439-34-8.

2.1 Zpravodajské žánry s dominantní informativně-poznávací funkcí

Tuto kapitolu jsem věnovala jen některým, dle mého, nejčastějším zpravodajským žánrům, produkováným i regionálními televizemi. V případě zpravodajských žánrů s dominantní informativně-poznávací funkcí jsou fakta předkládána slovním nebo psaným projevem, statickým nebo pohyblivým obrazem či grafickým vyjádřením. Do této kategorie se řadí například **televizní zpráva**, která může být **čtená**, **obrazová** nebo **kombinovaná**. Televizní zpráva je nejkratší žurnalistický útvar. Jejím základem je událost, která se stala. Divák při ní dostává odpovědi na základní žurnalistické otázky: **KDY? KDE? CO? KDO? JAK? PROČ?**

Čtená zpráva je základní formou zprávy. Jde o krátkou, výstižnou a do hovorové podoby upravenou zprávu, jejímž zdrojem obvykle bývají tiskové agentury. Svou konstrukcí se podobá rozhlasové zprávě.

Obrazová zpráva představuje čtenou zprávu doplněnou o statickou obrazovou složku, která dodává na autenticitě sdělení. Statickým obrazem je myšlena fotografie, kresba, graf, písmo či počítačová animace. V současném zpravodajství je tento druh zprávy častější nežli zpráva čtená. Její rozvoj je spojen s vývojem televizní techniky, která umožnila vkládat (klíčovat) obraz za moderátora zpravodajské relace.

Audiovizuální zpráva patří mezi nejčastější a nejcharakterističtější formu zprávy a tvoří základ všech televizních žurnalistických periodik. Mívá podobu buď krátkého sdělení redaktora dokresleného pohyblivou obrazovou složkou, anebo bývá tento komentář obohacen i o výpovědi respondentů. Svědeckou a autentickou výpověď může z místa dění podat i sám redaktor. V tomto případě jde o silnější formu vyjádření televizní zprávy, protože konkrétní redaktor před kamerou je pro diváka symbolem autenticity a neanonymity. Nikdo se neskrývá, vidíme konkrétní tvář, se kterou si divák spojuje všechny jím přijímané informace.

Interview neboli televizní rozhovor. Jde o dialog dvou či více osob, kdy se střídají otázky kladené redaktorem s odpověďmi respondenta. Interview je uměním pokládat srozumitelné a zajímavé dotazy. Takovýto rozhovor může mít ještě mnoho dalších podob – například oficiální, informativní, svědecký, psychologický, dokumentární, průzkumný, ale i reklamní, imaginární či mikrointerview.

Anketa je jedním z nejprestižnějších televizních žánrů. Označuje nesystematický průzkum, obvykle v malé skupině respondentů, kteří nesplňují statistická kritéria. V žánrovém rozdělení je na hranici mezi zpravodajstvím a publicistikou. V terénu ji provádí jeden či více redaktorů. Anketa může být vysílána i na pokračování. Může být informační – zaměřená na nepravoplánové informace či na zdůraznění již zapomenutých informací, anebo interpretační. Vztah k divákovi zdůrazňuje tím, že ho donutí vytvářet si jakýsi názor na předkládané téma.⁶

2.1.1 Skupina publicistických žánrů s dominantní analyticko-vysvětlující funkcí

Publicistika podobně jako zpravodajství zachycuje aktuální dění. Na rozdíl od zpravodajství se však věnuje určitému tématu více do hloubky. Jejimi rozpoznatelnými znaky jsou aktuálnost, přesvědčivost, srozumitelnost, a také obsahová správnost a věcnost. Od zpravodajství se odlišuje ještě něčím – zatímco zpravodajství se vyznačuje objektivností, u publicistiky si může reportér dovolit i svůj subjektivní názor u některých témat.

Publicistika je hned po zpravodajství druhou základní složkou novinářských celků. Rozdělit ji můžeme do dvou skupin podle používaných postupů a podle přístupu novináře ke ztvárňované události.

Publicistika racionálního typu, kde se uplatňuje analýza a syntéza, porovnávání, vysvětlování, dokazování a argumentování.

Publicistika emocionální, která se přibližuje uměleckému stylu. Patrné jsou zde prvky expresivity, uměleckého vyjadřování, zevšeobecňování, logické fantazie a alegoričnosti.

Nejspecifičtějším televizním žánrem, zejména s ohledem na technické možnosti regionální televize, je **magazínová reportáž**, též pojmenována jako stylizovaná reportáž. Podle Labíka informuje diváka o události jako o uzavřené události. Redaktor v ní zprostředkovává dění s vlastním autorským názorem. Předmětem takové stylizované reportáže je aktuální

⁶ LABÍK, Eudovít. *Strihová skladba v zpravodajských a publicistických televizních žánrech*. Vysoká škola múzických umění v Bratislavě. edícia VŠMU, s. 35-36. ISBN 978-80-89439-34-8.

sociální realita, kdy událost není cílem, ale záminkou. Cílem je pak odhalování podstaty děje a dalších vazeb a souvislostí. Reportáž má funkce přiblížení informace divákovi, osobní podání informace a pochopení interpretovaného jevu. U magazínové reportáže dramaturgická stavba odráží autorský záměr redaktora a je jím také zásadně ovlivněná.⁷

Ve skupině publicistických žánrů s dominantní analyticko-vysvětlující funkcí má své místo **televizní anketa**, která je nesystematickým průzkumem mezi náhodně vybranými občany. Redaktor pokládá otázky náhodně kolemjdoucím v terénu, přičemž jejich odpovědi jsou nejlepším zdrojem, jak zjistit veřejné mínění. Reportér by si měl před dotazováním hlavně ujasnit, kolik chce respondentů. Dotazy by měl pokládat tak, aby na ně mohli dotazovaní odpovědět jednoznačně a srozumitelně. Důležité je i pořadí otázek, které může ovlivnit konečný výsledek.

Existuje ještě mnoho dalších žánrů spadajících do skupiny publicistických žánrů s dominantní analyticko-vysvětlující funkcí - ať už se jedná o televizní besedu, televizní konferenci, televizní magazín či polytematickou relaci...

2.1.2 Skupina dokumentárních žánrů

Televizní dokumentární pořady mají dobrou reputaci, protože jsou veřejností považovány za seriózní, věrohodné, pravdivé a objektivní ve své informovanosti. Dokument se snaží dokumentovat a zaznamenávat některé aspekty reálného života. Televize věří, že diváci přijmou pořad s nálepkou „dokument“ jako nefalšovaný pokus dosáhnout nějaké formy pravdy k danému tématu.⁸ Dokumentární filmy se týkají žitého světa, protože zvuky i obrazy v nich zaznamenané jsou reálné a pocházejí z žitého světa. Podle Nicholse vytvořit stručnou a souhrnnou definici dokumentárního filmu je možné, není to však věcí zásadního významu. Důležitější je, jak každý film, jenž je považován za dokument, přispívá

⁷ LABÍK, Eudovít. *Strihová skladba v spravodajských a publicistických televíznych žánroch*. Vysoká škola múzických umení v Bratislave, edícia VŠMU, s. 37. ISBN 978-80-89439-34-8.

⁸ ORLEBAR. *Kniha o televizi*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2012, s. 82,83. ISBN 978-80-7331-181-0.

k neustálému dialogu, který je založen na společných vlastnostech a současně přejímá nové a specifické formy jako stále se měnící chameleon.⁹

Dokumentární tvorbu můžeme rozdělit do několika skupin podle ústředního tématu, jemuž se věnují. **Stylizovaný dokumentární film** může mít podobu například sociálněpolitického dokumentu, dobového dokumentu, historického dokumentu, portrétního dokumentu, přírodopisného dokumentu, zeměpisného dokumentu, turistického dokumentu, medailónu a podobně. Televizní dokumentární tvorba vychází z filmové dokumentaristiky, ale má širší dosah jako ta filmová. Stalo se tak z těchto důvodů – televizní dokumentární cykly jsou dostupnější jako původní filmové dokumenty v kinech a televizní dokumentaristika disponuje také množstvím východiskového použitelného televizního materiálu. Možná právě technologická televizní rychlost a formální univerzálnost jsou důvodem, proč už není filmový dokument tak rozšířený.¹⁰ Zvuková a obrazová složka dokumentu mohou mít podobu aktuálně natočených záběrů a zvuků, stejně jako může tvůrce dokumentu využívat již natočených historických materiálů. Velké oblibě se mezi lidmi těší také **časoběrný dokument**. Jde o takové dílo, při němž dokumentarista hledá odpověď na otázku, která bude známá až v budoucnosti. Tento typ dokumentární tvorby je typický pro jednu z našich nejslavnějších dokumentaristek Helenu Třeštíkovou, která formou časoběru předvedla divákům strastiplné životy hlavních hrdinů svých filmů - Katky, Marcely, Reného, ale také třeba manželských párů v Manželských etudách. Zde se zase Třeštíkové povedlo vrátit dokumentární snímky na filmová plátna. V jejích šlépějích se vydali v dnešní době i další dokumentaristé, ať už jde o Oko nad Prahou od Olgy Špátové či Šmejdi novinářky a publicistky Silvie Dymákové.

Z hojné návštěvnosti všech zmiňovaných děl, a to nejen v českých kinech, lze usuzovat, že diváci o takovýto žánr stojí a jednoduše řečeno je baví.

⁹ Úvod do dokumentárního filmu. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010, s. 26. ISBN 9788073311810.

¹⁰ LABÍK, Ludovít. *Strihová skladba v spravodajských a publicistických televizných žánroch*. Vysoká škola múzických umení v Bratislave. edícia VŠMU, s. 41. ISBN 978-80-89439-34-8.

2.1.3 Skupina naučných žánrů

Na naučný film se dá pohlížet jako na nadžánr, který je součástí televizních žánrů. Z **populárně naučného hlediska** se dělí na didaktické žánry zaměřené třeba na životní styl, vaření, životní prostředí, finančnictví, zdraví, motorismus a další. Za **výchovně vzdělávací dokumenty** se dají považovat kupříkladu televizní přednášky, televizní kurzy, populárně vědecké a populárně naučné filmy, osvětové filmy, instruktážní filmy a besedy. Společný cíl mají ten, že přispívají prostřednictvím nových poznatků ke zvýšení vzdělanosti obyvatelstva. Do skupiny **industriálního filmu** se zase řadí filmy reklamní, objednávkové a propagační. Hlavními zákazníky podobných snímků jsou industriální firmy působící v oblasti průmyslu, obchodu, ale také školy, zájmové či neziskové organizace. Takoví zákazníci mají zájem odevzdat divákovi obchodní poselství. Sem se řadí také náborová videa, snímky podporující produkty a služby, imidžové spoty, výuková videa a reklama.¹¹

2.1.4 Skupina zábavných žánrů

Skupina zábavných žánrů není v regionálních televizích příliš rozšířená. Jednak na jejich výrobu není tolik prostoru, ale chybí i odpovídající technické a personální zázemí pro jejich výrobu. Z této, rovněž bohaté, žánrové kategorie, kam se řadí například reality show, vědomostní soutěže, televizní seriály nebo sitcomy, bych zdůraznila **živé přenosy**. Časté jsou sportovní přenosy z různých utkání, ale i přenosy politických debat a zasedání. U diváků jsou oblíbené a vyhledávané zejména pro to, protože jim ukazují dění na place minutu po minutě, aniž by se museli sportovního zápasu či politického zasedání osobně účastnit. Z pohodlí domova tak mohou diváci prožívat veškeré emoce u televize, jako by byli přítomni v hledišti. Vítaným pomocníkem pro dokreslení atmosféry jsou komentátoři, komentující události z místa dění.

¹¹ LABÍK, Ľudovít. *Strihová skladba v spravodajských a publicistických televíznych žánroch*. Vysoká škola múzických umení v Bratislave. edícia VŠMU, s. 49-55. ISBN 978-80-89439-34-8.

Regionální televize přímé přenosy neprodukují často, protože jejich zajištění je finančně náročné. Zároveň také nejsou lokální televizní studia schopna nabídnout takovou podívanou jako například celoplošné stanice. Chybí jim zejména dostatečná profesionální technika i zaměstnanci. Další kapitolu jsem proto věnovala personální složce regionálních televizí.

2.2 Tvůrčí tým regionální televize

Počet lidí, který se podílí na výrobě pořadů v regionální televizi, se s těmi celoplošnými srovnat nedá, avšak v rámci svých omezených možností dovede i takový tým odvést práci srovnatelnou s velkými televizními studii, v nichž jsou více než dvě desítky profesí. Regionální televize vůbec „nezná“ pojmy jako například manažer scény, asistent scény, asistent manažera scény, hlavní kameraman, asistent kameramana, architekt scény, kostymér, maskér, osvětlovač, zvukař, dramaturg, produkční... V týmech regionálních televizí zaměstnance, jejichž jedinou náplní práce by byla vyloženě jedna z těchto specializovaných profesí, nenajdeme. Každý z nich má totiž na starosti více činností. V lokálních televizních studiích se dá tvůrčí tým rozdělit takto.

Kameraman je člověk, který kameru obsluhuje, nastavuje, pořizuje audiovizuální záběr. Zároveň má ale také na starosti zvukovou stránku jako **zvukař**. Kromě těchto dvou profesí zastává i funkci **střihače**, kdy ve střížně skládá do smysluplného celku (například reportáže) pořízený materiál podle předepsaného scénáře redaktora. Natočenou video složku spojuje se synchrony (rozhovory) a asynchrony (komentáři redaktora).

Redaktor zpovídá respondenty, zjišťuje potřebné informace a spolu s kameramanem natáčí reportáže. Zároveň také působí jako **moderátor**, kdy uvádí jednotlivé příspěvky, například reportáže, ve zpravodajském bloku, jehož je také **editorem** - tedy ručí za správnost a pravdivost informací, jejich logické seřazení ve scénáři zpravodajského bloku podle důležitosti a zároveň je tak i dramaturgem celého vysílání.

Omezený realizační tým regionální televize v podstatě odráží i její omezenou tvorbu. Protože jsou hlavní náplní řady regionálních televizí zpravodajství, publicistika či dokumenty, tak kameraman, kromě toho, že je i střihačem a zvukařem, tak musí umět zastoupit osvětlovače či technika. Redaktor pak bývá ještě dramaturgem, produkčním a sám sobě kosty-

mérem i maskérem. V praktické části své bakalářské práce na téma Vlastní tvorba v regionální televizi, jsem popsala tvorbu a fungování na konkrétním příkladu, a to na Televizi Přerov, s.r.o.

2.3 Cesta z televizního studia k divákovi

Aby regionální televize splňovala svou hlavní informativní funkci obyvatelstva, je nutné dostat její tvorbu k divákům. To se děje na základě dané televizní normy označující systém standardů kódování signálu. Této normě musejí být uzpůsobeny jak vysílače, tak přijímače. V praxi existují dva druhy televizí – analogová a digitální. U **analogové televize** norma definuje zejména technické parametry přenosu obrazového signálu, systém kódování barevné informace, případně systém pro vícekanálový zvuk či další informace šířené s televizním signálem, například teletext. U **digitální televize** jsou všechny tyto složky součástí jediného systému. Analogový systém přenosu už pomalu nahradil digitální, který se dá rozdělit takto:

Kabelové digitální televizní vysílání (DVB-C) je u nás hojně rozšířené. Jeho signál se šíří k cílovým zákazníkům ze společné antény umístěné na vhodném místě prostřednictvím kabelů zakopaných pod zemí.¹²

Terestrické televizní vysílání (DVB-T) se děje přes pozemní vysílače.¹³

Satelitní televizní vysílání (DVB-S) využívá ke svému šíření satelit. K transportu obrazových a zvukových streamů¹⁴ (včetně doprovodných dat – například teletextu), je použita modulace QPSK^{15, 16}.

¹² *Kabelová televize* [online]. 2013 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kabelov%C3%A1_televize

¹³ *DVB-T* [online]. 2014 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/DVB-T>

¹⁴ kontinuální přenos audiovizuálního materiálu mezi zdrojem a koncovým uživatelem

¹⁵ typ digitální modulace

¹⁶ *DVB-S* [online]. 2013 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/DVB-S>

II. PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části mé bakalářské práce se věnuji konkrétnímu lokálnímu médiu, jeho tvorbě, lidem, úspěchům i nedostatkům. Jako příklad jsem zvolila Televizi Přerov s.r.o., protože v ní už 13 let pracuji a vyzkoušela jsem si tam různé profese spojené s kariérním růstem. Proto si myslím, že mohu nabídnout komplexní pohled na tvorbu této regionální televize, ale i řešení některých jejích nedostatků vycházející přímo z praxe.

3 POČÁTKY A VÝVOJ PŘEROVSKÉ REGIONÁLNÍ TELEVIZE

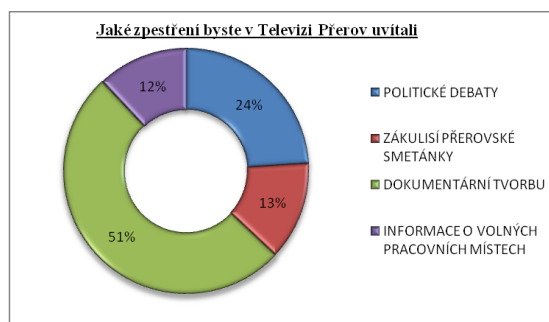
Podobně jako ostatní regionální televize, i ta přerovská, vznikla po revoluci. I když s jejím založením tehdejší politická garnitura trochu otálela. Zatímco první vlašťovky u nás spustily lokální vysílání už v roce 1991, v Přerově to bylo až na podzim roku 1994. Hlavním počinem tohoto média byla výroba audiovizuálního zpravodajského bloku mapujícího dění v regionu. Premiéra Přerovského magazínu se vysílala jednou týdně, a to až do roku 1996, kdy městský infokanál nabídl divákům týdně dvě premiéry. Od roku 1998 dosud to jsou tři - v pondělky, středy a pátky. Zpravodajský tým měl v počátcích dva členy – redaktora a kameramana, později čtyři. Jejich hlavní náplní byla výroba zpravodajského bloku pro obyvatele Přerova a některých obcí, které byly zakabelizovány. Součástí bylo nejen aktuální dění v regionu, ale také sport a kulturní pozvánky. Již od samotných začátků jednotlivé reportáže odděloval vstup moderátora. Proběhly dokonce i pokusy o nezávislou tvorbu a rozšíření zpravodajských a publicistických žánrů o zábavné, včetně studiových besed se zajímavými lidmi či politiky. Na začátku milénia kvalita vysílání natolik stoupla, že lokální televizní studio začalo přispívat i do celoplošného vysílání České televize. S vidinou přilákání i mladších diváků k obrazovkám rozjela přerovská televize hudební pořady "Rachot" a "Facka" po vzoru "Esa" moderovaného Terezou Pergnerovou. Publicistice se zase věnoval zvláštní pořad "Osten". Nechyběly dokonce ani cestopisy, které vznikaly ve spolupráci s místními cestovními kancelářemi, které si chtěly takto získat nové zákazníky. Když se Přerovskem prohnaly v roce 1997 povodně, zpravodajský tým neváhal a na hasičských člunech se vydal do zatopených oblastí, aby poskytl občanům obrazy z aktuálního dění.

Jak jsem již zmínila v teoretické části mé práce – Rada pro rozhlasové a televizní vysílání zpočátku neměla moc pravomocí, a ani, podle mého mínění, tvorbu regionálních televizí příliš nekontrolovala, a tak měla lokální studia volné ruce. To se odrazilo i v nezávislé tvorbě přerovské televize. Z popudu tehdejších válečných vysloužilců z přerovského Svazu letců, se štáb pustil do seriálu o historii létání, který by byl na dnešní poměry hodně odvážným kouskem a pravděpodobně i nezákonným. Autoři v něm totiž užili nejen autorské hudby bez patřičných povolení a poplatků, ale navíc i postříhané záběry z již hotového amerického válečného filmu, jež dokreslovaly vzpomínání letců - veteránů. Divácky ale tento v podstatě ilegální počín slavil obrovský úspěch.

3.1 Přerovská televize aktuálně

Televize Přerov i nadále zůstala poplatná svému hlavnímu účelu a informuje diváky o aktuálním dění v regionu. Součástí 15minutového zpravodajského bloku, jehož premiéry tým přináší stále třikrát v týdnu, jsou reportáže, kultura, sport a počasí. Nepravidelně jeho součástí bývá také publicistika a dokumentární tvorba. Avšak tyto žánry jsou již ve tvorbě přerovského studia zastoupeny jen okrajově, protože na jejich výrobu není mnoho času. Redaktoři je spolu s kameramany většinou dělají ve svém volném čase. Důvod je prostý – tyto žánry nejsou výdělečné, a tak je nahradila různá výuková videa, imidžové spoty firem, náborové filmy pro školy a podobně. To je podle mého škoda, protože konkrétně dokumentární tvorba je vítané zpestření vysílacího času a mezi diváky je velice oblíbená. To potvrdil i můj dotazník, který jsem rozeslala přibližně dvěma stovkám respondentů. Svou podporu dokumentům vyjádřilo 51 % z nich.

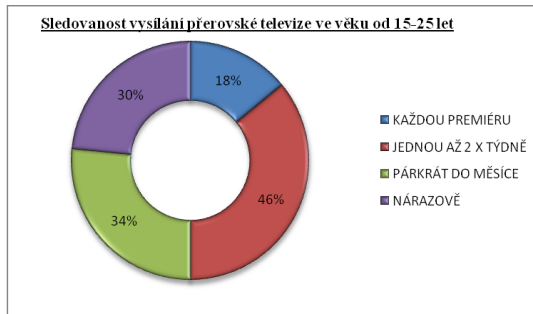
Graf 1

Zdroj: vlastní anketní šetření

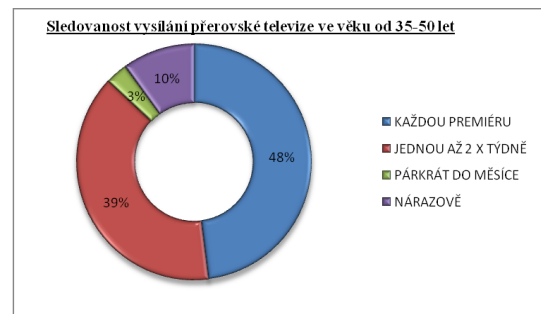
Věkové rozložení divácké obce a přání diváků pak odrážejí následující grafy. Z nich je patrné, že nejobsáhlejší věkovou skupinu pravidelných diváků Televize Přerov tvoří lidé ve věku od 35-50 let a senioři nad 50 let. Tato věková kategorie si málokdy nechá ujít premiérová vydání Přerovských aktualit, zatímco mládež a lidé do 25 let jsou spíše diváky občasnými.

Graf 2

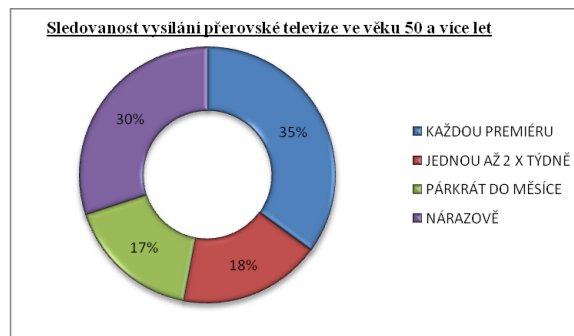
Zdroj: vlastní anketní šetření

Graf 3

Zdroj: vlastní anketní šetření

Graf 4

Zdroj: vlastní anketní šetření

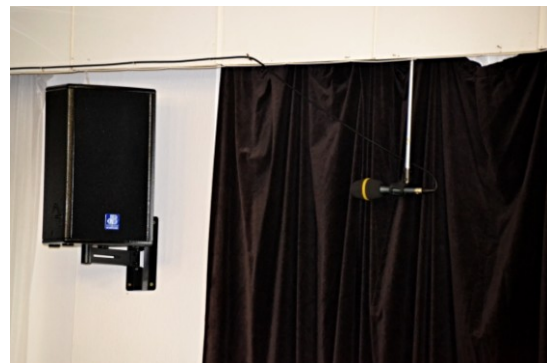
Součástí vysílání Přerovských aktualit jsou co dva měsíce také přímé přenosy ze zasedání městského zastupitelstva, které se odehrává v sále Klubu Teplo.

Obrázek 1

Dva kameramani snímající přímý přenos ze zastupitelstva

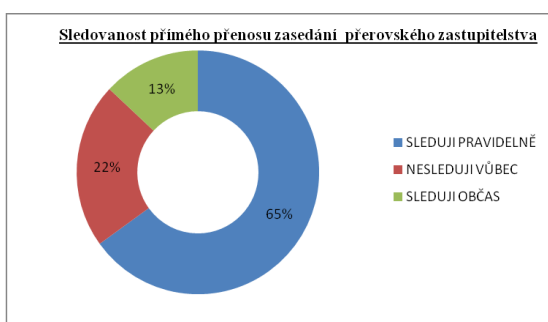
Obrázek 2

Mikrofon snímající zvuk ze zastupitelstva do televize

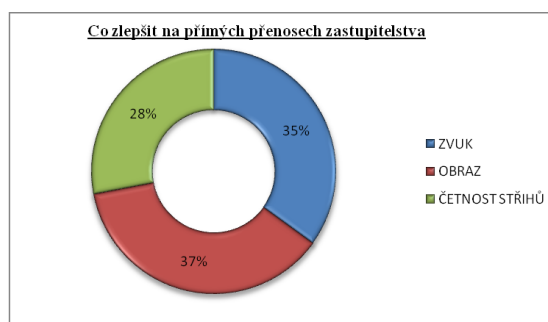
Z mého průzkumu je patrné, že tato politická klání jsou velice vítaným zpestřením vysílání a jsou také ostře sledovaná. Na kanálu přerovské regionální televize si je pravidelně pouští až 65 % oslovených diváků. Avšak podle nich je také co zlepšovat. Respondenti by v 35 % chtěli zlepšit zvuk, dalších 37 % by si přálo lepší obraz a zbylým 28 % dotázaných chybí více aktuálních prostřihů na hovořící účastníky v sále.

Graf 5

Zdroj: vlastní anketní šetření

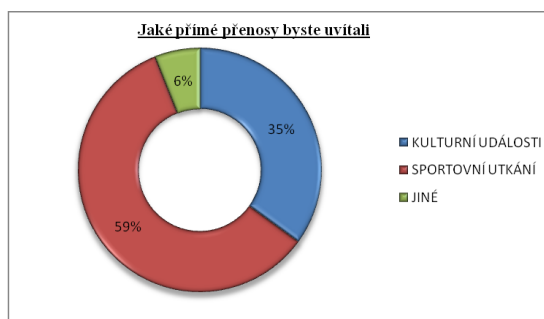
Graf 6

Zdroj: vlastní anketní šetření

Mnou oslovení respondenti se také vyslovili, že jsou pro ně žádoucí přímé přenosy z dalších oblastí, a to především ze sportovních utkání (59 %) a kulturních událostí (35 %). Bylo by proto nasnadě se i v budoucnu ubírat tímto směrem, čímž by se mohlo docílit také větší sledovanosti přerovské regionální televize.

Graf 7

Zdroj: vlastní anketní šetření

Televize Přerov již v minulosti občanům přímé přenosy nabízela, ať už z městských slavností, silvestrovských či mikulášských oslav, a jiných významných událostí - avšak posléze od nich ustoupila kvůli velké finanční zátěži a malé finanční návratnosti.

Podle aktuální marketingové sondy, jejíž závěry jsou platné k 1.1.2014, je k přerovské kabelové televizi připojeno na 16.500 abonentů, a to v lokalitách Přerov, Předmostí, Kozlovice, Radslavice, Sušice, Újezdec, Henčlov a Troubky. Vysílání Přerovských aktualit sleduje přibližně 45.000 diváků.

Obrázek 3

Sídlo Televize Přerov

Obrázek 4

Zpravodajský tým při natáčení reportáže

Obrázek 5

Střižna

Obrázek 6

Studio pro načítání zpráv

3.2 Dokumentární tvorba

Jak jsem již předeslala v úvodních stranách mé bakalářské práce – ráda bych poukázala na fakt, že i týmy regionální televize, byť mají značně omezené možnosti, mohou odvést profesionální práci. Svůj příklad konkretizuji na dokumentární tvorbě.

Podle Václava Sklenáře je dokumentární film dokladem, zápisem, protokolem, svědectvím o určité skutečnosti, o určitém faktu. Oproti tomu hraný film nabízí jakousi skutečnost, kterou si autor vymyslel. Osudy lidí, jejich charaktery i vztahy byly vymyšleny, vymyšlen byl i příběh. Herci hrají úlohu vymyšlené postavy, za niž jsou placení. Všechno je umělé, všechno je „jako“. A pokud je v hraných filmech použit dokumentární materiál, splyne s fikcí pouze tehdy, zařadí-li si ho divák rovněž mezi fikci. Divák dokumentárního filmu je vyrušován tím, že prožívá proces odhalování skutečnosti. U takové události, která je sama o sobě dramatická nebo atraktivní, je tento vztah vůči divákovi navozen automaticky – požár, katastrofa letadla, exotické zvíře... Avšak nestačí jen ukázat fakt, ale je nutno jej také poodhalit. Odpovědět na určité otázky, které s sebou tento fakt přináší.¹⁷

Pro dokumentaristu je tedy základem obsah sdělení. Tato priorita může jít dokonce tak daleko, že se zde připouští anulování formální stránky. Pokud je to opodstatněné, záběr může být neměnný po nějakou dobu, nemusí být komponován a kamera jednoduše, bez jakéhokoliv zásahu člověka, snímá staticky danou skutečnost. Například kosmonaut v kabině lodi, mládě exotického zvířete ve výběhu a podobně. Jak uvedl Sklenář – i tímto stylem může dokumentarista zaujmout diváka. Avšak každý dokumentarista se snaží za svůj život objevit zajímavého člověka, zajímavý příběh, atrakci... Protože objevit a přinést na obrazovku něco, co by diváka strhlo, nadchlo, upoutalo - to je sen každého, kdo chce dělat, nebo již dělá, dokument. A tak dokumentarista je jakýmsi detektivem a hledačem těchto abnormálních a zajímavých témat, ke kterým naservíruje lidem u obrazovek takřikajíc podhoubí, podtext toho materiálu. Pokud autor na známém faktu objeví něco neznámého, nějaký nový podtext, má vyhráno – ukáže totiž něco, co lidé předtím nevěděli,

¹⁷ SKLENÁŘ, Václav. *Deset kapitol o dokumentárním televizním filmu: pro posluchače fakulty filmové a televizní*. Státní pedagogické nakladatelství, n.p., Praha 1, 1983. ISBN 17-062-83.

nepřemýšleli nad tím, nenapadlo je to. Tím pádem i všeobecně známé skutečnosti se najednou mohou jevit jako mystické nahlédnutí do tajemných komnat.

3.2.1 Výroba dokumentů v Televizi Přerov

Veškerá výše uvedená fakta jsou poplatná jak ve filmové, televizní, ba dokonce i v dokumentární tvorbě regionálních televizí. Co se však u lokálních televizních studií výrazně liší, je zázemí, v němž takovéto dokumenty vznikají. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že dokumentaristika je v těchto médiích brána jen okrajově, jako podružný žánr, což odráží i podmínky, jež musí dokumentarista pracující v regionální televizi takzvaně přetpět. Což o to, námětů, které by stály za to být zfilmovány, by se našla spousta, jen na jejich zpracování mít dostatek času a prostředků. V Televizi Přerov se výrobě dokumentárních filmů věnuji posledních několik let jen já, coby redaktor a střihač. K ruce mám pouze kameramana – znalého primárně reportážní kamery. O to těžší je vysvětlovat velikosti záběrů a jejich zarámování přímo na place. Navíc dokumenty, protože nespádají do naší hlavní náplně pracovní smlouvy, povětšinou vznikají mimo pracovní dobu a v našem volném čase. Limitováni jsme krom techniky také tím, že respondenti a dokumentované události by neměli být příliš vzdáleni od Přerova, v němž televize sídlí, protože v tomto případě narážíme na absenci finančních prostředků za najeté kilometry. I přesto všechno si ale nemyslím, že by dokumentární filmy vzniklé v přerovské televizi nemohly být vysílány i jinde, třeba v celostátním médiu. To potvrzuje i fakt, že řadu z nich odborná porota kopřivnické Kafky (soutěže českých a slovenských regionálních televizí) označila za „odvysílatelné klidně i v České televizi“.

3.3 Dokumentární snímek Bez šance

Jako praktickou část své bakalářské práce jsem natočila dokumentární snímek Bez šance, který je pravdivou výpovědí poválečných událostí, k nimž došlo na Přerovsku. Ve stručnosti nastíním dějovou linku. Nad Přerovem na návrší zvaném Švédské šance se v noci z 18. na 19. června 1945 odehrál jeden z nejkrvavějších poválečných masakrů u nás. Shodou nešťastných náhod se na přerovském nádraží potkali odsunutí Karpatští Němci, vracející se transportem do svých domovů na Slovensku, s příslušníky 17. pěšího pluku z Petržalky. Jejich velitel - Karol Pazúr - zmítán pravděpodobně touhou po pomstě Němec-

ku a Hitlerovi, je hnal do sousední obce, kde nechal vyvraždit 265 mužů, žen, dětí, starců, kojenců... Díky šťastné náhodě se podařilo zachránit jen pár lidem – mimo jiné i matce a synovi Molnarovým ze Slovenska, jimž jsem tento dokument věnovala.

Obrázek 7

Slovensko, natáčení dokumentu Bez šance – štáb v akci

Obrázek 8

Slovensko, natáčení dokumentu Bez šance – štáb v akci

Obrázek 9

Screenshot z dokumentu Bez šance – vrah Karol Pazúr

Obrázek 10

Screenshot z dokumentu Bez šance – Švédské šance - místo hrobu

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

Poslední – projektová část bakalářské práce na téma Vlastní tvorba v regionální televizi, je reflexí, možná spíše sebereflexí, mezi teoretickou a praktickou částí zúženou na dokumentární tvorbu. V tomto ohledu jsem se naučila, že nejen téma, které je samo o sobě působivým příběhem, anebo má vizuálně silnou složku, může diváka zaujmout. Naopak ani zaujmout nemusí, je-li zpracováno povrchně... V prvé řadě jde o to, a to konkrétně v mém případě, který se váže na tvorbu přerovské regionální televize - neobjevovat nová, závratná témata, zajímavé osobnosti, neuvěřitelné události, či tragédie, ale podstatná je forma zpracování výsledného příběhu. Byť má každý dokumentarista chtíč zaujmout něčím novým a neprobádaným, neznamená to, že by nemohl získat diváky na svou stranu i tématem, které už zfilmováno bylo. Podstatné je, dát mu patřičný ráz a přidané hodnoty, při nichž si člověk sedící u obrazovky řekne „aha, příběh znám, ale teď jsem se dozvěděl něco nového, pro mě neznámého“.

4 ZFILMOVÁNÍ POVÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ NA ŠVÉDSKÝCH ŠANCÍCH

Dokument Bez šance vznikl nestandardním způsobem – tedy nestandardním nad poměry zaběhnuté dokumentární tvorby Televize Přerov. Na kamerové složce se podílel „firemní“ kameraman jen několika málo záběry, které jsme pořizovali při pietě na hřbitově, kterou jsem ovšem musela zpracovat také jako zpravodajskou reportáž pro regionální zprávy. A tak jsem měla na starosti kameramany z naší televize dva – jeden točil pro zpravodajství bez stativu a ve formátu 4:3, v němž doteď Televize Přerov vysílá, a druhý mapoval dění na hřbitově se stativem a ve formátu 16:9. Výsledek byl však ten, že záběry ze hřbitova určené pro dokument se nedaly kvůli přemodulovanému zvuku a nesmyslně zarámovaným záběrům, které neodpovídaly ani barevně, použít. Jsem si vědoma, že svůj podíl viny nesu i já, protože jsem nestíhala kontrolovat kameramany oba. Zbytek natočeného materiálu ze Slovenska a ilustrační záběry jsem pak raději dodělávala s „vypůjčeným“ kameramanem působícím mimo půdu Televize Přerov. Navíc zvuk prováděl profesionální zvukař a střih byl na bedrech střihače a nikoliv jen mě. Více než 300kilometrovou cestu na Rožňavu za jediným žijícím účastníkem masakru – panem Molnarem, by nebylo možné pod hlavičkou Televize Přerov absolvovat. Proto jsem využila sponzorského daru mé kamarádky- majitelky autoškoly, která štáb na Slovensko odvezla. Jelikož jsme natáčeli dva dny, uvítali jsme také vstřícný přístup primátora města Dobšiná, který nám zajistil ubytování i stravu zdarma. Dějovou linii pak doplnily dobové záběry z roku 1945, které mi byly bezplatně, poskytnuty s laskavým svolením Muzea Komenského v Přerově a Státního okresního archivu v Přerově – Henčlově. Na jejich výběru jsem s pracovníky obou institucí strávila nemálo času, než jsme vybrali z kvanta materiálu odpovídající obrázky pro můj dokument.

Obrázek 11

Screenshot, dobové ilustrační materiály zapůjčené muzeem

Obrázek 12

Screenshot, dobové ilustrační materiály zapůjčené archivem

Tím vším chci říci, že takovou pozornost není možné dokumentům vzniklým pod hlavičkou Televize Přerov věnovat, protože jednoduše řečeno - by to neprošlo. Jak jsem již zmínila v předcházejících kapitolách – dokumentární tvorba není hlavním pilířem tohoto regionálního studia – majoritní náplní od vzniku studia pořád setrvává, především přerovským magistrátem finančně podporované, zpravodajství. Avšak otevřít problematiku tohoto zbytečného krveprolití, které bylo až do 90. let minulého století tabu, jsem si vytýčila již před lety, a díky studiu na Zlínské Univerzitě Tomáše Bati jsem svůj vnitřní slib konečně mohla splnit, bez ohledu na stanovy Televize Přerov.

ZÁVĚR

Závěr jsem rozdělila do více bloků, k nimž bych ráda něco řekla. Myslím si totiž, že nejen ze zpravodajské tvorby by mělo být, a v budoucnu bude, regionální televizní studio živo – a to nejen to přerovské, ale regionální studia obecně. Lidem totiž nejde jen o sledování dění okolo nich, protože se jej dozvědí i z tisku, internetu, rozhlasu, ale chtějí dostat i nějaký bonus, něco nad rámec – což vyplynulo i z mého anketního šetření, které jsem v průběhu jednoho měsíce prováděla u přibližně dvou stovek respondentů. Přičemž jsem je oslovovala emailem a návratnost dotazníku byla více než poloviční. Jak z mé ankety vyplynulo, lidé chtějí třeba debaty u kulatého stolu, zajímá je dění za oponou přerovské smetánky, stojí o přímé přenosy a samozřejmě by uvítali i dokumentární tvorbu. Aby jim ovšem všechno to mohla naše televize nabídnout, bylo by zapotřebí více peněz. Televize Přerov chce získat větší diváckou obec, avšak v podstatě pro to nic nedělá. Já osobně se domnívám, že smysluplně investované prostředky mohou zase další peníze vydělat. Pokud bychom nakoupili adekvátní techniku, kupříkladu přenosový vůz, mohli bychom divákům nabídnout živé přenosy v podstatě odkudkoliv a jakýchkoliv událostí. Navíc kromě občanů, k nimž dodáváme naše vysílání prostřednictvím kabelu, bychom přímé přenosy mohli nabídnout i jiným regionálním televizím na úrovni minimálně Olomouckého kraje. Avšak v podmínkách studia, kdy příjmy se v podstatě rovnají výdajům, si nemyslím, že by nákup přenosového vozu byl splnitelnou záležitostí do budoucna.

Přímé přenosy zajišťují technicky tři lidé. Záběry jsou pořizovány ze 3 kamer a jednoho mikrofonu nasměrovaného na reproduktor, z něhož jde ven zvuk snímáný ze sálu. Absence svícení nikdy nenabídne divákovi takový obraz, s nímž by mohl být spokojený. A právě zvuk a obraz byly nejčastější podněty ze strany obyvatel v mé anketě na otázku, co zlepšit na přímých přenosech ze zasedání zastupitelstva. Ono popravdě ani v tom malém týmu, kdy na zasedání jsou dva kameramani, a ti posílají střihači, který sedí v sále, obrázky a ze třetí kamery pak jde k němu pořád jeden a tentýž statický celek na místnost, to snad ani není reálné.

Co se ale podle mého zlepšit dá, je uspořádat jednou za čas besedu u kulatého stolu se zajímavými hosty u nás ve studiu, odkud již není problém vysílat přímo do éteru. Stejně tak si myslím, že pokud by v Televizi Přerov došlo k povýšení dokumentárního žánru na úroveň zpravodajství, mohla by vznikat rozmanitá, ba i mnohem kvalitnější díla. V současnosti není čas na obhlídky terénu, experimentování s obrazem či na zaměstnání

zvukaře, protože podle vedení "nikdo nestojí o umění, protože to diváci stejně neocení". V tomto ohledu si myslím, že to je jedna velká lež. Pokud se totiž podaří natočit dobrý dokument, který nevznikal závratnou rychlostí, tak by určitě nebyl problém, jej nabídnout dalším televizím a klidně i celostátním. Protože pokud ještě před pár lety byla Televize Přerov součástí regionálního zpravodajství České televize, neměl by být problém ani s dokumentární tvorbou. Co je však podle mého nejzásadnější, tak fakt, že tyto příspěvky nemá kdo kam dál nabízet. Chybí osoba s určitými kontakty, konexemi, znalostmi a chutí, která by se postarala o to, aby se o tvorbě Televize Přerov dozvědělo co nejvíce diváků i mimo region Přerovska či Olomouckého kraje. Pro začátek by tuto funkci mohl plnit internet. Dokumentární či publicistická tvorba regionální televize by se šířila prostřednictvím internetových serverů pro sdílení videosouborů jako jsou například YouTube nebo Vimeo. Avšak víme, že zejména starší generace, která je především hlavní diváčkou základnou Televize Přerov, s internetem buď nepracuje vůbec, nebo omezeně. Videá by se tak dostala spíše jen k mladým lidem a střední generaci. Je proto nasnadě vyřešit, na základě poznatků z mé bakalářské práce, s vedením přerovské televize co nejdříve, jak naši audiovizuální tvorbu poslat dál, aby o ní vědělo co nejvíce lidí. S ohledem na pravidelné umístování se na čelních příčkách soutěže regionálních televizí Kafka, si to produkty Televize Přerov opravdu zaslouží a myslím, že můžu říci, že i jejich úroveň je srovnatelná s celostátními televizemi. Jako důkaz příkládám na přiloženém DVD ukázkou z tvorby Televize Přerov.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] LABÍK, Ludovít. *Strihová skladba v spravodajských a publicistických televíznych žánroch*. Vysoká škola múzických umení v Bratislave. edícia VŠMU. ISBN 978-80-89439-34-8.
- [2] LOKŠÍK, Martin. *Regionální média v evropském kontextu*. Brno: Masarykova univerzita Brno. ISBN 55-989B-2007 02/58 1/FSS.
- [3] ORLEBAR. *Kniha o televizi*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2012. ISBN 978-80-7331-181-0.
- [4] SKLENÁŘ, Václav. *Deset kapitol o dokumentárním televízním filmu: pro posluchače fakulty filmové a televízni*. Státní pedagogické nakladatelství, n.p., Praha 1, 1983. ISBN 17-062-83.
- [5] *Úvod do dokumentárního filmu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 9788073311810.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- [1] *DVB-S* [online]. 2013 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/DVB-S>
- [2] *DVB-T* [online]. 2014 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/DVB-T>
- [3] *Kabelová televize* [online]. 2013 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kabelov%C3%A1_televize
- [4] RADA PRO ROZHLASOVÉ A TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ. 231/2001 Sb. *ZÁKON ze dne 17. května 2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů: § 2 Základní pojmy* [online]. 17. května 2001. [cit. 2014-03-01]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/cz/static/cim-se-ridime/stavajici-pravni-predpisy/pdf/231-2001.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DVB-C	Kabelové digitální televizní vysílání
DVB-S	Satelitní televizní vysílání
DVB-T	Terestrické – pozemní televizní vysílání
RRTV	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obrázek 1 Dva kameramani snímající přímý přenos ze zastupitelstva
- Obrázek 2 Mikrofon snímající zvuk ze zastupitelstva do televize
- Obrázek 3 Sídlo Televize Přerov
- Obrázek 4 Zpravodajský tým při natáčení reportáže
- Obrázek 5 Střižna
- Obrázek 6 Studio pro načítání zpráv
- Obrázek 7 Slovensko, natáčení dokumentu Bez šance – štáb v akci
- Obrázek 8 Slovensko, natáčení dokumentu Bez šance – štáb v akci
- Obrázek 9 Screenshot z dokumentu Bez šance – vrah Karol Pazúr
- Obrázek 10 Screenshot z dokumentu Bez šance – Švédské šance – místo hrobu
- Obrázek 11 Screenshot, dobové ilustrační materiály zapůjčené muzeem
- Obrázek 12 Screenshot, dobové ilustrační materiály zapůjčené archivem

SEZNAM GRAFŮ

- Graf 1 Jaké zpestření byste v Televizi Přerov uvítali
- Graf 2 Sledovanost vysílání přerovské televize ve věku od 15-25 let
- Graf 3 Sledovanost vysílání přerovské televize ve věku od 35-50 let
- Graf 4 Sledovanost vysílání přerovské televize ve věku 50 a více let
- Graf 5 Sledovanost přímého přenosu zasedání přerovského zastupitelstva
- Graf 6 Co zlepšit na přímých přenosech zastupitelstva
- Graf 7 Jaké přímé přenosy byste uvítali

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍHOLA P I. REŽIJNÍ EXPLIKACE DOKUMENTU BEZ ŠANCE

PŘÍHOLA P II. BODOVÝ SCÉNÁŘ DOKUMENTU BEZ ŠANCE

CD-R obrazová dokumentace praktické části bakalářské práce, textový soubor
s údaji o studentovi, foto studenta

DVD-R ukázka vítězné tvorby Televize Přerov, s.r.o. z přehlídky regionálních
a malých televizních studií Kafka 2013

PŘÍLOHA P I. : REŽIJNÍ EXPLIKACE SNÍMKU BEZ ŠANCE

Autor: Svatava Měrková

Název díla: Bez šance

Druh díla: krátký film

Žánr: dokumentární snímek

Účinkují:

Pavol Molnar – jediný dosud žijící účastník „transportu smrti“

Helena Molnarova – manželka Pavola Molnara

František Hýbl – historik - mezi prvními se začal věnovat masakru na Švédských šancích

Tibor Harmata – předseda Karpatsko-německého spolku

Karol Horník – primátor obce Dobšiná

Michal Neubauer – potomek zavražděných Karpatských Němců z Dobšíné

Radovan Gdovin – farář evangelického kostela v Dobšíné

Dokumentární snímek vypráví o největším poválečném masakru u nás – o vyvraždění 265 Karpatských Němců vracejících se po odsunu v roce 1944 zpět do vlasti, z pohledu hlavního hrdiny Pavola Molnara. Jeho výpověď je nesmírně cenná, protože jde o již posledního žijícího přímého účastníka této hrůzy, která se udála v noci z 18. na 19. června 1945 na návrší nedaleko města Přerova zvaném Švédské šance. V dokumentu vypráví svůj příběh, jak coby malý chlapec cestoval s rodinou transportem mířícím ze Šluknovska do jejich rodného města – do Dobšíné, když je na přerovském přednádraží zastihla tragédie... Setkali se s pěším plukem z Petržalky, který jel z vojenské přehlídky v Praze. Vojákům velel Karol Pazúr, a byl to právě on, který je vinný za vystřílení téměř celého transportu, v němž cestovali převážně ženy, děti a starci. Dlouhá léta se o tomto masakru příliš nemluvalo a vraždící vojáci v čele s Pazúrem nebyli za to nikdy pořádně potrestáni. Ještě dnes je z výpovědi posledního žijícího přímého účastníka „transportu smrti“ Pavola Molnára patrné, že toto téma je pro něj stále živé a ani po 70. letech na něj nemůže zapomenout. Tragédie totiž

přímo ovlivnila jeho celý život. Pavol Molnar přišel o dědečka, otce a tetu. Když se pak schylovalo k dalšímu odsunu Karpatských Němců, jeho matka se raději provdala za slovenského partyzána a žila s ním až do jeho smrti.

Masakr na Švédských šancích upadl na dlouho v zapomnění. Rozkrývat jednotlivé souvislosti začal na české straně až přerovský historik František Hýbl. Na Slovensku se o to zajímali členové Karpatsko-německého spolku. Ještě dodnes nejsou všechny okolnosti příliš známé, protože potomci zavražděných na Švédských šancích se o této tragické události příliš veřejně nezmiňovali. Snad to bylo ze strachu, protože mezi obyvateli tohoto starého hornického města – Dobšíné, dodnes žijí společně potomci zavražděných Karpatských Němců s vrahy, kteří na Švédských šancích stříleli.

Mým záměrem je docílit toho, aby ani po 70 letech, které uplynuly od nesmyslné masové vraždy na Švédských šancích na Přerovsku, nebyla tato krvavá událost zapomenuta. Aby se lidé dozvěděli více o faktech, která byla roky zamlčována a když už nedojde k potrestání těch, kteří jsou za čin zodpovědní, protože jsou dávno mrtví, ať se alespoň hne v jejich potomcích svědomí. Stejně tak, ať si i nezúčastnění občané uvědomí, jaká zvěrstva byli lidé schopni spáchat v čase míru.

Klíčový pro mne je poslední žijící účastník tohoto masakru Pavol Molnar a jeho pravdivá výpověď z místa činu. Pro dokreslení tohoto zvěrstva, které se stalo v čase klidu – měsíc po válce, mi poslouží jednak jeho vzpomínky, ale také výpověď historika Františka Hýbla a Tibora Harmaty, předsedy Karpatsko-německého spolku, kteří se nebáli tento omyl v dějinách otevřít a věnovat mu část svého života. O životě v Dobšíné, odkud bylo vyvražďeno 110 jejích obyvatel, pohovoří starosta Karol Horník. Výpovědi zmíněných osob budou zaznamenány ruční kamerou – jednak kvůli větší dynamičnosti, ale odráží to podle mého také jistou nervozitu, která je s tímto tématem spjata. Ruční kamera je také více osobní ať už vůči respondentovi, tak i její výsledek vůči divákovi. Jako podkres poslouží záběry z míst natáčení, která mají souvislost s touto událostí (Švédské šance – místo masakru, Dobšíná-bydliště vyvražďených, Brezinka-vesnice, kde se narodil hlavní hrdina příběhu Pavol Molnar). Velice cennou složkou budou rodinné fotografie od Pavola Molnara, fotografie několika popravených a hlavně dobové záběry exhumace a poválečného veselí v Přerově. Autentičnost dodá ještě původní na stroji psaná výpověď četníka, který byl přítomen exhumaci a přiblíží další fakta o masakru na Švédských šancích, a také další historická dokumentace vztahující se k této události. Aby snímek nesklouzl do „patosu“ – zá-

měrně ho doplním kontrasty v podobě poválečného veselí, oslav, a podobně, majících souvislost s osudným létem roku 1945.

Snímek se dá považovat za nízkorozpočtový s ohledem na místa natáčení. Většina scén se odehrává na Slovensku, v místě bydliště hlavní postavy, kde máme strávit 2 dny. Převoz 3členného štábu na Slovensko bude, dle dohody s majitelkou autoškoly, uhrazen sponzorsky. Ubytování i strava je rovněž přislíbena formou daru – přímo od Města Dobšíná, kde se bude natáčet. Zbytek dotáček se bude průběžně realizovat v místě bydliště režisérky a jeho okolí, které přímo souvisí s celým dějem dokumentárního snímku. Archivní záběry bezúplatně zapůjčí s laskavým svolením Muzeum Komenského Přerov, Státní okresní archiv v Přerově-Henčlově, historik František Hýbl, hlavní postava Pavol Molnar a Tibor Harmata – předseda Karpatsko-německého spolku.

PŘÍLOHA P II. : BODOVÝ SCÉNÁŘ DOKUMENTU BEZ ŠANCE

Lokace:

INT ČR – u historika Hýbla doma

INT SR - u Molnarů doma, restaurace, evangelický kostel v Dobšíně, hornické muzeum v Dobšíně

EXT ČR – Švédské šance a jejich okolí

EXT SR – před domem Molnarů, rodný dům Pavola Molnara, Dobšíná, těžební oblast azbestu Brezinky

Velikosti záběrů: střídání celků, velkých celků, polocelků, detailů, velkých detailů – podle domluvy s kameramanem přímo na místě dle prostorových možností.

1 EXT – přelet kvadrokopterou nad Švédskými šancemi – velký celek - z důvodu seznámení diváka s lokalitou, kde došlo k masakru

2 EXT – Švédské šance – celek na historika Hýbla, že kopáči z okolních obcí si mysleli, že jsou kopat hrob pro koně

3 EXT – před domem Molnarů – Slovensko - přivítání Molnarů s historikem Františkem Hýblem a předsedou Karpatsko-Německého spolku Tibora Harmaty s Pavolem Molnarem a jeho ženou (nenásilné představní hlavního hrdiny a jeho spoluhráčů)

4 INT – restaurace – Slovensko - nastínění tragédie starostou Dobšíně Karolem Horníkem, kolik obyvatel jejich města bylo zabito, co bylo s pozůstalými a jestli se vůbec o masakru mluvilo – překryty rodinnými fotografiemi zastřelených od Pavola Molnara

5 Následuje výpověď strážníka účastného exhumaci těl povražděných čtená hercem a doplněná archivními záběry exhumace – získán jeho originální zápis z psacího stroje.

6 INT – u historika Hýbla doma – pro kontrast - jaká byla poválečná nálada v Přerově a volně přejde k masakru – doplněno historickými filmovými záběry

7 INT – restaurace – Slovensko – detail - předseda Karpatsko-německého spolku popisuje způsob vraždění na Švédských šancích

8 INT – u Molnarů doma – Slovensko – švenk z rukou s fotografiemi na Molnara vzpomínajícího na členy rodiny, o které na ŠŠ přišel. Záběr protažen do hudby a pokryt dalšími rodinnými fotografiemi

9 INT – u Molnarů doma – Slovensko – detail – Molnar doplňuje informace o tragédii a o tom, jak se jim s matkou podařilo osvobodit – doplněno záběry na vlaky

10 INT – restaurace – Slovensko – polodetail – historik Hýbl o tom, že se zachránili jenom Molnarovi

11 INT – u Molnarů doma – Slovensko – Molnar v detailu vzpomíná na transport smrti – exponován stále motiv vlaku na překrytí a dobové záběry ze Slovenska

12 INT – restaurace – Slovensko – detail – starosta Dobšíné – o tom, že se pozůstalí postupně dozvěděli o tom masakru + doplněno velkým celkem na Dobšínou

13 INT – u Molnarů doma – Slovensko – polodetail – Molnar o tom, že ani ty následující roky po masakru na to nezapomněli a nejen matka měla těžký život – exponována svatební fotografie matky a jeho zavražděného otce

14 EXT – Švédské šance – celek - Hýbl doplňuje informace k masakru přímo na místě

15 INT – hornické muzeum – Slovensko - pro kontrast – majitel muzea v polodetailu - informuje o těžbě azbestu doplněno veselou hudbou a pokryto dobovými záběry z plnění sudů piva

16 INT – u Molnarů doma – Slovensko – celek na Molnara – objasňuje, že jeho otec pracoval také jako horník při těžbě azbestu – pokryto historickými barevnými fotografiemi pro odlehčení, pak(celek) zmíní další svatbu matky s partyzánem, která se bála dalšího odsunu

17 EXT – hřbitov - Slovensko – velký celek a švenk na hřbitov, kde leží Molnarova matka a její druhý manžel, Molnarovi v celku přicházejí k jejich hrobu

18 EXT – hřbitov - Slovensko – detail – manželka Molnara, že si myslí, že se její tchýně vdala ze strachu z dalšího odsunu

19 EXT – hřbitov - Slovensko – do detailu kříže hovoří Molnar – že si matka přála, aby byla pochována s druhým manželem, pak celek Molnar s manželkou

20 EXT – hřbitov - Slovensko – detail – manželka Molnara, že její tchýně si událost vzala do hrobu a o ní moc nemluvila

21 INT – u historika Hýbla doma – polocelek – Hýbl hovoří o tom, že masakr byl léta tabu

22 INT – restaurace – Slovensko – polodetail – starosta Dobšíné – doplňuje, proč se o masakru nemluvílo

23 INT – u historika Hýbla doma – polocelek – Hýbl hovoří o tom, že se masakr nedal omluvit a kdo byly oběti - pokryto přes stíračku fotografiemi několika obětí (+ doplněna jména a kolik měli let, když je zastřelili)

24 - Následuje výpověď strážníka - potvrzuje, že to bylo tabu, že museli událost na strážnici zapřít - pokryto dobovými záběry se strážníky a obyvateli Přerova

25 EXT – Švédské šance u kříže – historik Hýbl ukazuje trasu, kudy karpatsští Němci šli před popravou

26 INT – restaurace – Slovensko – detail - předseda Karpatsko-německého spolku - mluví o nepochopitelnosti vraždy v době míru, exponovaný Pazúr a noviny, kde se o něm píše

27 INT – restaurace – Slovensko – detail historik Hýbl - jak děti lozily po dospělých v tom hromadném hrobě a že nebyli mrtví - hrob se 3 dny hýbal - překryto záběry exhumace

28 - Následuje výpověď strážníka - potvrzuje, že lidé mrtví nebyli, že si to ověřil

29 EXT – Švédské šance – historik Hýbl mluví o vrahovi Pazúrovi, proč to udělal, kdo byla jeho sestra a bratr a hovoří o posudku jeho rukopisu

30 EXT - Slovensko Dobšíná - velký celek z kopce na vesnici v údolí

31 INT – u Molnarů doma – Slovensko – vypráví o cestě domů z Přerova, a jak vojáci rabovali a hledali v peřinách ve vlaku zlato a jiné cennosti

32 INT – u historika Hýbla doma - polocelek - Hýbl osvětlí, odkud se Karpatsští Němci vraceli, když je v Přerově popravili

33 INT – hornické muzeum – Slovensko - majitel muzea Neubauer - o kolik členů rodiny přišel a odkud se jejich transport vracel, pokryto dobovými fotkami + že mama nemohla na tragédii zapomenout a mluvila o ní

34 EXT – Švédské šance - celek - Hýbl jak pokračoval život v Přerově, že byl letecký den a podobně, že se na tragédii v podstatě zapomnělo - pokryto dobovými záběry či fotkami

35 EXT - velký celek - švenk z návrší Švédské šance na koleje a nádraží - doplní to výpověď strážníka, kterou získal od bývalého drážního zaměstnance - jak probíhala poprava + expozice západu slunce

36 INT - evangelický kostel Slovensko - Hýbl vchází s tamním farářem do kostela a baví se o události + záběr na pamětní desku s oběťmi masakru a interiér kostela

37 INT - evangelický kostel Slovensko - polocelek - farář se baví s Hýblem

38 EXT - evangelický kostel Slovensko

39 INT – u Molnarů doma – Slovensko - polocelek - Molnar vzpomíná na návrat domů do Dobšíné, kde se narodil - pokrýt jízdou autem - pohled ven

40 EXT - Brezinka Slovensko - Molnar vzpomíná na rodný dům, na návrat a dětství

41 INT – restaurace – Slovensko – polocelek - historik Hýbl o exhumaci a jak skončila těla

42 - Následuje výpověď strážníka - jak dobývali mrtvolky a že se pilo i jedlo u toho - v obraze naskenovaná výpověď z originálu

43 INT – restaurace – Slovensko – polocelek - historik Hýbl - kolik toho vypilo a pojedli, doloženo dobovými účtenkami

44 INT – restaurace – Slovensko – polocelek - starosta Dobšíné – lidé ještě pořád neví podrobnosti, ani proč se to stalo

45 INT – restaurace – Slovensko – polocelek - Harmata - spravedlnosti se nedostalo

46 EXT – Švédské šance – polocelek - historik Hýbl o Pazúrovi, který v klidu dožil a potrestán byl jen minimálně

47 INT - u Molnarů doma – Slovensko - polocelek - p. Molnarova - zklidnění situace a konec